

OPPSUMMERING FRA PROSJEKTET "EVALUERING AV PRINSIPPER FOR ALTERNATIV FILETERING AV FISK"

Bakgrunn

Etter kontakt med oppfinner av nytt prinsipp for filetering av hvitfisk, ble det søkt om midler til gjennomføring av en evaluering ved hjelp av forskere fra SINTEF Teknologi og samfunn. Et av hovedmålene for filetindustrien har vært å komme frem til en rasjonell metode for fjerning av bein fra filet. Det ble brukt store ressurser for å utvikle en beinnapper i samarbeid med Marel uten at dette lyktes. I dette prosjektet er målet å teste ut et helt nytt prinsipp for filetering av hvitfisk hvor en ikke skjærer ut beina, men skjærer ut filetstykker og lar tykkfiskbein sitte igjen på buken. Styringsgruppen i filetforum mente dette var en svært interessant løsning og derfor ble det gjennomført en evaluering av dette prinsippet.

Hovedmål

På bakgrunn av intervju med oppfinner Braeger og demonstrasjon av funksjonsprinsipper for maskinen for oppdeling og filetering skal følgende delmål dekkes:

Delmål 1.

Evaluere om funksjonsprinsippene for maskinen er egnet for industriell bruk i Norsk filetindustri, med hovedvekt på tekniske løsninger.

Delmål 2.

Klarlegge de kapasiteter og faktorer for råstoffutnyttelse som er lagt til grunn for maskinkonseptet.

Delmål 3.

Evaluere faktorer knyttet til maskinenes påvirkning på det råstoffet den behandler og avklare vesentlige hygieniske og sikkerhetsmessige sider ved maskinkonseptet.

Gjennomføring

Evalueringen ble gjennomført ved møte med oppfinner i Trondheim hvor representanter fra filetindustrien og forskere fra SINTEF var tilstede. Opprinnelig var det planlagt en demonstrasjon i Tyskland, men etter at det første møtet var gjennomført, ble det besluttet å gjennomføre en test på et av filetanleggene i Norge. Gunnar Klo AS stilte sin fabrikk til disposisjon og det ble gjennomført en enkel test av prinsipper for filetering. Her deltok bedriftens ledelse, teknisk ledelse og produksjonsledere.

Etter at demonstrasjon og møtet var utført, har SINTEF Teknologi og samfunn laget en rapport som beskriver prinsippene og gir sin oppfatning av ideene.

Arbeidsbeskrivelsen for evalueringsarbeidet som prosjektforslaget omhandler bygger på følgende aktiviteter:

1. Gjennomgang av tilsendt underlagsmateriale
2. Intervju med oppfinner Braeger for å avdekke hvilke industrielle behov maskinkonseptet tar sikte på å fylle samt beskrivelse av maskinens prinsipper
3. Vurdere resultatene av Braegers demonstrasjon av maskinkonseptet
4. Klarlegge og vurdere faktorer som kapasiteter, sikkerhetsaspekt, hygieneforhold samt utnyttelse og påvirkning av fiskeråstoff knyttet til maskinkonseptet
5. Drøfting av synspunkter knyttet til resultatene av teknisk gjennomgang og demonstrasjoner med fisk som råstoff
6. Utarbeidelse av rapport (på norsk) som dokumentasjon av evalueringen.

Konklusjon

Det viktigste punktet sett fra industriens ståsted er om det med rimelig sikkerhet kan fastslås at teknologien er i stand til å frembringe skinn og beinfrie stykningsdeler av hvitfisk med et minimum av arbeidsinnsats.

Konklusjon i rapporten er betinget positiv. Fordelene med en ny prosesslinje ligger i reduksjon av antall operatører på grunn av redusert trimmearbeid og 1-2 % høyere filettutbytte. Ulempene knyttes til at oppdeling av fileten i deler i større grad blir låst til et fast mønster og at det kreves et presist ørebeinskutt som kan gi noe redusert loinsandel.

Det foreslått en fremgangsmåte for å utvikle et nytt maskinkonsept. Dette kan synes noe omfattende, men kan bli nødvendig å gjennomføre hvis en skal lykkes. Fra filettindustriens synspunkt vil det før en starter et slikt utviklingsløp, være avgjørende at det foreligger en beregning av de økonomiske konsekvenser.

Styringsgruppen i Filetforum vedtok at det tas kontakt med utstøysprodusenter for å komme fram til et felles prosjekt for å utvikle en prototyp maskin, som kan benyttes til å prøve teknologien under realistiske forhold.